

NİSBƏT MEHDİYEVƏ

*tarix elmləri doktoru,**Bakı Dövlət Universitetinin professoru***E-mail: ayten-69@ mail.ru**

AZƏRBAYCAN – QAZAXISTAN MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİ
(XX əsrin 60-80-ci illəri)

Açar sözlər: Yazıçılar, Bəstəkarlar, Rəssamlar, Kinematoqrafçılar ittifaqları, Teatr Cəmiyyəti
Ключевые слова: Союзы Писателей, Композиторов, Художников, Кинематографистов, Театральное Общество

Key words: Unions of Writers, Composers, Painters, Cinematographers, Theatre Society

Cəmiyyətin inkişafında mədəniyyətin rolunun artması ən mühüm qanunauyğunluqlardan biridir. Bədii mədəniyyətin tarixi, onun təsirinin öyrənilməsi, mədəni əlaqələrdə rolu müasir dövrdə də öz aktuallığını göstərir. Bu baxımdan Azərbaycan yaradıcılıq ittifaqlarının mədəniyyətin inkişafı sahəsində çoxşaxəli fəaliyyəti mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Heydər Əliyev Yazıçılar İttifaqının VI qurultayında etdiyi məruzəsində göstərirdi ki, bütün Yaradıcılıq ittifaqlarının sıx əlaqəsi, təcrübə mübadiləsi, onların söylərinin birləşdirilməsi mədəniyyətimizin gələcək inkişafı üçün mühüm şərtidir [1].

Mədəniyyətin formalaşması və inkişafı, xalqların mədəni irsi, onların bu sahədə tərəqqisi mədəni əlaqələr vasitəsilə də təzahür edir. Mədəni əlaqələr sahəsindəki qarşılıqlı təsir, zənginləşmə və bununla əlaqədar olaraq mədəniyyətlərin inkişafı əldə edilən uğurlardandır. Azərbaycan xalqı daim öz mədəniyyətini başqa ölkələrin xalqları, ilk növbədə türk xalqları ilə təhsil, elm sahəsində əməkdaşlıq, ədəbiyyat və incəsənətin qarşılıqlı surətdə zənginləşdirilməsi və milli nailiyyətlərin mübadiləsi əsasında inkişaf etdirir. Türk xalqları arasında mövcud olan mədəni əlaqələr həmin xalqların tarixi keçmişinə əsaslanır. A.A.Bakıxanov, M.F.Axundov, H.B.Zərdabi və qazax A.Kunanbayev, İ.Altınсарın, Ç.Vəlixanovun maarifçilik fəaliyyəti arasında müəyyən “oxşarlıq” vardır [2, s.7]. Xalqlarımızın ictimai tərəqqi və mədəni inkişafa nail olmasında, gələcək əlaqələrin yaranması və genişlənməsində bu görkəmli ziyalıların – alim və yazıçıların nəzəri görüşlərinin böyük rolu olmuşdu. Bu baxımdan XX əsrin 60-80-ci illərində Azərbaycan-Qazaxıstan mədəni əlaqələrinin tədqiqi maraq doğurur.

Azərbaycanın Qazaxıstanla elmi-mədəni əlaqələri bir çox sahəni əhatə edir. 1976-cı ildə Alma-Ata şəhərində “Müasir türkologiyanın problemləri” mövzusunda II Ümumittifaq konfransı keçirilmişdi. Burada bütün respublikalardan, o cümlədən Azərbaycandan olan dilçi, ədəbiyyatşünas və tarixçilər də iştirak etmişdi. Konfransda Azərbaycandan olan dilçi və ədəbiyyatşünaslardan M.Şirəliyev, Z.Budaqova, A.Axundov, T.Hacıyev, E.Əzizov, A.Hacıyev və b. müxtəlif mövzularda çıxış etmişdilər. Tarixçilər məruzələrini Azərbaycan xalqının mənşəyi və qədim tarixinə həsr etmişdilər. Tarixçi Y.Yusifov V-VII əsr məlumatlarına əsaslanaraq bizim eramızın III əsrindən başlayaraq hunların Cənubi Qafqaz ərazisinə axını haqqında nəticəyə gəlmişdi. Ə.Hüseynzadə Azərbaycan ərazisində oğuz tayfa ittifaqlarının məskunlaşması tarixini dəqiqləşdirməyə kömək edən oğuz tayfa adları ilə bağlı toponimləri aşkarlamışdı. R.Hüseynov məruzəsini XI-XII əsrlərdə Azərbaycandakı etnik problemlərə həsr etmişdi. O.Əfəndiyevin çıxışı Rəşidəddinin “Oğuzların tarixi” və Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ilə erkən etnik əlaqələri probleminə aid idi. Bu da Azərbaycanla Qazaxıstanın mədəni, ədəbi və tarixi əlaqə-

lərinin genişlənməsi və az işlənmiş problemlərin müzakirəsi baxımından diqqətəlayiqdir [3, s.99-104, 348-352, 420-426].

Azərbaycan yaradıcılıq ittifaqları ədəbi – mədəni əlaqələrin yaranması və inkişafında yaxından iştirak etmişdi. Bu əlaqələrin forma və vasitələri zəngin, coğrafi dairəsi geniş, əhəmiyyəti isə böyükdür. Yaradıcılıq ittifaqlarının ədəbi-mədəni əlaqələrinə tərcümə problemləri, yaradıcılıq görüşləri, festivallar, görkəmli şəxsiyyətlərin yubileyləri, ədəbiyyat günləri, incəsənət sahəsində əməkdaşlıq və s. daxildir.

Azərbaycan yazıçılarının qurultay və plenumlarında, həmçinin Qazaxıstanda bu kimi tədbirlərin keçirilməsində hər iki respublikadan nümayəndələr dəvət olunurdu. Respublika yazıçılarının VI qurultayında (1976) Qazaxıstandan V.Dosanov iştirak etmişdi [4]. Yazıçılar İttifaqı müxtəlif respublikaların Yazıçılar İttifaqı ilə görəcəyi tədbirlərlə bağlı müntəzəm surətdə yazışmalar aparırdı. Razılaşmalar nəticəsində milli dillərdə tərcümə kitabları nəşr etmək haqqında qərarlar çıxarılırdı. Yazıçılar İttifaqının mədəni əlaqələr sahəsində fəaliyyətində bədii tərcümə və ədəbiyyatın təbliği əsas yer tutduğuna görə İttifaqın nəzdində xüsusi olaraq tərcümə bölməsi fəaliyyət göstərirdi.

Qazaxıstanın bir çox görkəmli söz ustaları, şair və nasirləri Azərbaycan ədəbiyyatı ilə sıx bağlı olmuşdur. C.Cabayev, M.Auezov, O.Süleymenov və başqalarının yaradıcılığı azərbaycanlı oxuculara məlumdur. Hələ 1970-ci ildə Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında Abay Kunanbayevin yubileyi ilə əlaqədar olaraq bir sıra hazırlıq işləri görülmüşdür. A.Kunanbayevin yubileyinin hazırlanması və keçirilməsi üçün Respublika Komitəsi yaradılmışdı [5]. Həmin ildə A.Kunanbayevin “Şeirlər və poemalar” adlı kitabı tərcümə edilərək Bakıda nəşr olunmuşdu. Maarifpərvər A.Kunanbayev dünya mədəniyyətini öyrənməklə yanaşı Nizami və Füzuli kimi sənət korifeylərinin əsərlərini mütaliə etmişdi [6, s.141].

Bir qayda olaraq, qazax ədiblərinin əsərləri tərcümə edilərək Azərbaycanda, Azərbaycan yazıçı və şairlərinin əsərləri Qazaxıstanda nəşr edilirdi. “Azərbaycan” jurnalı qazax ədəbiyyatına öz səhifələrində vaxtaşırı yer verirdi. 1972-ci ildə O.Süleymenovun “Gedərdim”, D.Abilyevin “Mənim nəslim” [7], 1975-ci ildə A.Şamkenovun “İnam”, “Səni axtarıram” [8] şeirləri nəşr olunmuşdu. Azərbaycan yazıçısı Ə.Qasımovun povest və hekayələrindən ibarət “Məni qınamayın” adlı kitabını qazax dilində Ə.Şınbatırovun tərcüməsində Alma-Atanın “Jazuşı” nəşriyyatı çapdan buraxmışdı [9].

1977-ci ildə “Azərbaycan” jurnalı Qazaxıstanda çıxan “Jüldız” jurnalı qonağımızdır” başlığı ilə Qazaxıstan Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin o vaxtkı birinci katibi A.Alimcanovun məqaləsini çap etmişdi. Məqalədə xalqlar arasındakı ədəbi-mədəni əlaqələrin möhkəmlənməsinin hər bir xalqın milli mədəniyyətinin özünəməxsus xüsusiyyətlərinin inkişafı üçün geniş imkanlar açması da vurğulanır [10, s.127]. Qazaxıstan Yazıçılar İttifaqının tövsiyəsi ilə S.Muratbəyovun “Hər kəsə öz ümidi ...” hekayəsi (V.Musanın tərcüməsində), O.Süleymenovun “Hər gün - səhər” (F.Sadıqın tərcüməsində), Ş.Sarıyevin “Buz ayna” (X.Rzanın tərcüməsində), Q.Mirzəliyevin “Türküstan bazarı” (Qabilin tərcüməsində), Ə.Əhmədin “Azərbaycan! Azərbaycan!” (X.Rzanın tərcüməsində) və s. nəşr olunmuşdu [11]. Qazax yazıçısı A.Alimcanov yazır ki, heç bir xalq vakuumda yaşaya bilməz. Onun tarixi bilavasitə digər xalqların tarixi ilə yaxınlaşır. Belə ki, qarşılıqlı zənginləşmə, qarşılıqlı anlaşma olmadan heç bir inkişaf mümkün deyildir. Bu barədə bizim sələflərimiz olan böyük demokrat-maarifçi Ç.Vəlixanov, A.Kunanbayev və İ.Altınсарin dəfələrlə demişdi [12].

1977-ci ildə Azərbaycanda M.Auezovun 80 illik yubileyi keçirilmişdi. Sentyabrın 28-də Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında qazax ədibinin yubileyi qeyd edilmişdi. Bununla əlaqədar

olaraq “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzeti [13] və “Azərbaycan” jurnalında məqalələr nəşr olunmuşdu [14].

XX əsrin 70-ci illərindən çıxmağa başlayan Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasında qazax ədəbiyyatına, onun görkəmli nümayəndələrinin yaradıcılığına geniş yer ayrılmışdı. Belə ki, Q.Amanjolov, M.Auezov, akın yaradıcılığı, C.Cabayev, A.Kunanbayev, Ç.Vəlixanov, S.Mukanov, Q.Musrepov və b. haqqında azərbaycanlı oxuculara məlumat təqdim olunur.

1981-ci ildə Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında keçirilmiş yığıncaqda ədəbi əlaqələrdən də söhbət getmişdi [15]. Həmin ildə Nizaminin 840 illik yubileyi Moskvada qeyd olunan zaman Qazaxıstan Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin birinci katibi D.Muldaqaliyev də çıxış etmişdi. O, demişdir ki, Nizaminin başlıca əsərləri qazax dilinə tərcümə edilmiş və Qazaxıstanda dəfələrlə nəşr olunmuşdu. Qazax şairi X.Berkojin “Afaqnamə” poemasını Nizamiyə həsr etmişdi. Bu əsər Bakıda Azərbaycan dilində nəşr olunmuşdu [16].

Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı ədəbi-mədəni əlaqələrlə bağlı müşavirələr, plenumlar, dəyirmi stol arxasında görüşlər keçirirdi. 1982-ci ildə Yazıçılar İttifaqının plenumu ədəbi əlaqələrin genişlənməsi, tərcümə sənəti, respublikalar arasında ədəbi əsərlərin mübadiləsi və s. problemlərə həsr olunmuşdur [17]. 1982-ci ildə respublikamızda M.F.Axundovun 170 illik yubiley təntənəsində iştirak edən qazax şairi Mınbay Raşev “Dostluq və qardaşlıq nəğməkarı” mövzusunda çıxış etmişdi [2, s.263].

Azərbaycan KP MK-nın tərcümə ilə bağlı 1983-cü ildə qəbul etdiyi qərarla tərcüməçi kadrların yetişdirilməsi üçün Azərbaycan Xarici Dillər Pedaqoji İnstitutunda tərcümə kafedrası açılması, Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində Azərbaycan və rus bölmələrində ixtisaslaşma qrupları təşkil olunması, Elmlər Akademiyasının tərcümə işi sahəsində təsirli tədbirlər görməsi qeyd edilmişdir [18]. 1985-ci ildə Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin plenumu “Bədii tərcümənin vəziyyəti və vəzifələri”nə həsr olunmuşdu. Plenumda göstərilmişdir ki, “Gənclik” nəşriyyatında illik planın 40 faizindən çoxunu, “Yazıçı”da isə dördü birini tərcümə əsərləri təşkil edir [19]. Tərcüməçi şair M.İskəndərzadə qeyd edir ki, tərcümə təkcə tanışlıq vasitəsi deyil, yeni ədəbi-bədii hadisənin elə təsdiqidir ki, o bununla başqa bir mədəniyyətin amilinə çevrilir – həmin yolla hətta bütöv estetik konsepsiyalar bir mədəniyyətdən başqa bir mədəniyyətə “ixrac olunur” [20].

Tərcümə ədəbiyyatı xalqlar arasında ədəbi-mədəni əlaqələri genişləndirir, qarşılıqlı zənginləşmə əsasında dünya mədəniyyətinə öz töhfəsini bəxş edir. 1988-ci ildə Azərbaycan KP MK respublikada nəşr edilən tərcümə ədəbiyyatının işini yaxşılaşdırmaq məqsədilə Respublika Yazıçılar İttifaqı yanında bədii tərcümə və qarşılıqlı ədəbi əlaqələr üzrə mərkəz yaratmaq haqqında qərar qəbul etmişdi [21]. Bununla da tərcümə bölməsi – Azərbaycan Bədii Tərcümə və Ədəbi Əlaqələr Mərkəzinə çevrilmişdi. Mərkəz bilavasitə Yazıçılar İttifaqının rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərirdi [22, s.38].

Məlum olduğu kimi, XX əsrin 70-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanda Nizami, Füzuli, Vəqif, Sabir və b. poeziya günləri keçirilmişdi. Bu poeziya günlərində Qazaxıstandan olan şair və yazıçılar da iştirak edirdilər. Qazax şairi O.Süleymenovun Azərbaycanla əlaqələri daha geniş və çoxsahəli olmuşdu. 1981-ci ilin oktyabrında Bakıda keçirilən Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 840 illiyinə həsr olunmuş yubiley gecəsində çıxış edən O.Süleymenov demişdir ki, mən özümü Azərbaycanın əsil azarkeşi sayıram [23]. Həmin ildə Bakıda olarkən “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzetində onunla müsahibə aparılmışdı [24]. O.Süleymenovun Azərbaycanla münasibətləri ədəbi-mədəni əlaqələr çərçivəsində məhdudlaşmır. O, həm də ictimai-siyasi əhəmiyyət kəsb edir. Şair Moskvada keçirilən SSRİ Ali Sovetinin sessiyasında Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı erməni millətçilərinə

qarşı çıxış edərək bildirmişdi ki, Ermənistanda zəlzələ baş verəndə hamıdan qabaq köməyə azərbaycanlılar gəlmişdilər. Bakıdan uçan təyyarə qəzaya uğramış, 70-dən çox adam həlak olmuşdu. Lakin bu barədə danışan yoxdur. 1990-cı ilin əvvəllərində, Yanvar hadisələri zamanı heç bir dəvət gözləmədən O.Süleymanov Bakıya gəlmiş, SSRİ Ali Sovetinin deputatı kimi baş verən hadisələri öyrənmiş, televiziya ilə çıxış edib azərbaycanlılara başsağlığı vermişdi. O.Süleymanov eyni zamanda bu münasibətlə mərkəzi mətbuatda da öz mülahizələrini söyləmişdi [22, s.23].

Azərbaycan Bəstəkarlar, Rəssamlar, Kinematoqrafçılar ittifaqları və Teatr Cəmiyyətinin mədəni əlaqələr sahəsində fəaliyyətləri rəngarəng və çoxsahəli olmuşdu. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının musiqimizin mədəni əlaqələr sahəsindəki fəaliyyətinin əsas formaları təkcə dekadalar, həftə və incəsənət günləri, musiqi kollektivlərinin qastrolları və musiqi yaradıcılığına həsr edilmiş müxtəlif tədbirlərlə məhdudlaşmır. Ayrı-ayrı müttəfiq respublikaların musiqiçilərinin qurultay, konfrans, mədəni tədbirlərində və beynəlxalq musiqi forumlarında iştirakı da diqqəti cəlb edir. Bəstəkarların şəxsi əlaqələri, xarici səfərlər, nümayəndəliklərin mübadiləsi də İttifaqın fəaliyyət sahəsinə aiddir. Respublika Bəstəkarlar İttifaqının 1960-cı ilin aprelinde keçirilən plenumunda iştirak etmək üçün başqa respublikalardan da nümayəndələr dəvət edilmişdi [25]. Bəstəkarlar İttifaqı Azərbaycan musiqisinin təbliği, yayılması, başqa xalqlarla əlaqəsi məsələsinə xüsusi diqqət yetirirdi. 1962-ci ilin yanvarında çağırılmış Azərbaycan bəstəkarlarının II qurultayında qəbul olunmuş qərarla deyilirdi ki, sovet respublikalarının Bəstəkarlar İttifaqı ilə əlaqələr daha geniş şəkildə möhkəmləndirilməlidir [26]. Respublika Bəstəkarlar İttifaqının məsləhəti ilə vaxtaşırı bəstəkar və müğənnilərimiz ayrı-ayrı respublikalara göndərilirdi. 1970-ci ildə F.Bədəlbəyli, Z.Adıgözəlzadə, Naxçıvan MSSR-nin Araz musiqi kollektivi və b. Qazaxıstanda konsertlər vermişdi [27]. 1979-cu ildə Qazaxıstanın Mədəniyyət Nazirliyi xam və dincə qoyulmuş torpaqların mənimsənilməsinin 25 illiyinə həsr olunmuş Ümumittifaq “Qızıl sünbül” festivalında Azərbaycan Dövlət mahnı və rəqs ansamblının iştirakına görə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinə təşəkkürünü bildirmişdi [28].

Respublika rəssamlarının IV qurultayında (1961) fırça ustalarının fəaliyyəti geniş müzakirə olunmuş və mədəni əlaqələrin daha da genişləndirilməsinə diqqət yetirilmişdi [29]. 1962-ci ilin noyabrında Alma-Atada açılmış sərgidə rəssamlarımızın 300 əsəri toplanmışdı ki, onlar respublikamızın həyatını və nailiyyətlərini əks etdirirdi [30]. Buna cavab olaraq, Bakıda Qazaxıstan rəssamlarının sərgisi açılmışdı. Sərgidə 50-dən çox sənət ustasının 200-ə qədər əsəri nümayiş etdirilmişdi [31]. Bu qarşılıqlı sərgi mübadiləsi respublikalarımız arasında mədəni əlaqələri genişləndirir və xalqların sənət nümunələri ilə tanış olması üçün yeni imkanlar açırdı. 1972-1973-cü illərdə Azərbaycan rəssamlarının əsərlərindən ibarət sərgi Alma-Ata şəhərində, 1979-cu ildə isə Azərbaycan Dövlət Şəkil Qalereyasında üç qazax rəssamı: A.Vyaçkin, A.Qalibayeva və V.Rahmanovun əsərlərindən ibarət sərgi açılmışdı [32].

Azərbaycan Kinematoqrafçılar İttifaqı qazax həmkarları ilə qarşılıqlı əlaqə saxlayır və yeni əsərləri birgə müzakirə edirdilər. Bu baxımdan 1962-ci ildə Bakıda “Qazaxfilm” studiyası filmlərinin festivalı zamanı keçirilən müzakirələr diqqətəlayiqdir [33]. Respublikalar arasında mədəni əlaqələr, o cümlədən kino sahəsində yaranmış mübadilə ənənəyə çevrilmişdi. “Sovet Azərbaycanı” kinojurnalının bütün nömrələri başqa respublikalara, o cümlədən Qazaxıstana da göndərilirdi. Eyni zamanda digər respublikalarla yanaşı, Qazaxıstandan da göndərilən kinojurnallar Azərbaycanda təbliğ olunurdu [34].

Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin VI qurultayında (1976) Qazaxıstan Teatr Cəmiyyətinin nümayəndələri də iştirak etmişdi [35]. 1982-ci ildə O.Bokeyevin “Mükəmməllik” əsəri

C.Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında tamaşaya qoyulmuşdu [2, s.263].

Azərbaycan-Qazaxıstan mədəni əlaqələrinin əhatə dairəsi bu gün də genişlənərək bir çox sahələri əhatə edir. 2011-ci ilin oktyabrında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Qazaxıstana rəsmi səfəri zamanı demişdir ki, xalqlarımızı ümumi tarix, ümumi köklər birləşdirir [36]. Bakı küçələrindən birinə maarifçi, mütəfəkkir, ictimai xadim Abay Kunanbayevin adı verilmişdi. Aktauda Azərbaycan konsulluğu açılmışdı. Bütün istiqamətlər üzrə çoxsahəli əməkdaşlığa əhəmiyyət veririk [37].

Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev 1937-ci ilin may ayının təkcə bir günü ərzində Qazaxıstanın Taldı-Kurqan vilayətinə 600 azərbaycanlı ailənin gətirildiyini bildirmişdi. Onların bir çoxu burada qalıb yaşadı. İndi Qazaxıstanda 130 minlik Azərbaycan diasporu vardır. Biz Azərbaycanı Qafqaz regionunda əsas iqtisadi və siyasi tərəfdaşımız hesab edirik [36].

Azərbaycan-Qazaxıstan əlaqələri türkdilli xalqların münasibətlərinin bariz nümunəsidir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Yazıçılarının VI qurultayında H.Ə.Əliyevin nitqi. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1976, 29 may
2. Азербайджанско-казахские литературные связи. Баку, Элм, 1990, 284 с.
3. Проблемы современной тюркологии. Материалы II Всесоюзной тюркологической конференции. 27-29 октября 1976 г. Алма-Ата. Алма-Ата, Наука, 1980, 428 с.
4. Azərbaycan Yazıçılarının VI qurultayı. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1976, 5 iyun
5. В честь юбилея Абая. Газ. «Баку», 1970, 4 мая
6. Mehdiyeva N.C. Türk xalqlarının tarixi.Yeni dövr (XIX-XX əsrin əvvəlləri). Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı, Adıloğlu, 2010, 352 s.
7. Azərbaycan, 1972, № 12, s.34-35
8. Azərbaycan, 1975, № 12, s.186-187
9. Ədəbi əlaqələr. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1987, 28 avqust
10. Alimcanov A. Dolğun və hərtərəfli. Azərbaycan, 1977, № 10, s.125-127
11. Azərbaycan, 1977, № 10, s.128-147, 150-153
12. Алимжанов А. Что произошло в Алма-Ате. Литературная газета, Москва, 1987, 1 января
13. Böyük yazıçının xatirəsi. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1977, 1 oktyabr
14. Qazax xalqının böyük oğlu. Azərbaycan, 1977, № 10, s.154-157
15. Yaradıcılıq vəzifələri. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1981, 23 oktyabr
16. Əsrlərə nur çiləyən məşəl. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1981, 27 noyabr
17. Əsas mövzu: beynəlmiləçilik. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1982, 4 iyun
18. “Kommunist” qəz., Bakı, 1983, 13 may
19. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin plenumu. Bədii tərcümə: vəziyyəti və vəzifələri. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1985, 11 yanvar
20. İskəndərzadə M. Tərcümə və ədəbi əlaqələr sistemi. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1989, 17 noyabr
21. “Kommunist” qəz., Bakı, 1988, 27 dekabr

22. Mehdiyeva N.C. Azərbaycan yaradıcılıq ittifaqlarının mədəni əlaqələri. Bakı, Azərnaşr, 1990, 130 s.
23. Əsrlərə yadigar qalmış ad. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1981, 16 oktyabr
24. Azərbaycanla tanışlığım məktəb partası arxasından başlayır. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəz., Bakı, 1981, 23 oktyabr
25. Azərbaycan Respublikası Dövlət Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivi (ARDƏİA), f. 254, siy.2, iş 122, vv.29-30
26. Yenə orada, iş 144, v.18
27. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Mərkəzi Arxivi (ARMTNMA), f. 13, siy.7, iş 345, v.162
28. Yenə orada, iş 341, v.190
29. ARDƏİA, f. 344, siy.3, iş 256, v.79
30. Yenə orada, iş 294, v.36
31. Yenə orada, iş 288, v.43
32. ARMTNMA, f. 13, siy.7, iş 345, vv.162-163
33. ARDƏİA, f. 444, siy.1, iş 60, v.7
34. Yenə orada, f. 501, siy.1, iş 103, v.169
35. Yenə orada, f. 361, siy.8, iş 115, v.35
36. Azərbaycan, 2011, 21 oktyabr
37. Respublika, 2011, 21 oktyabr

НИСБЕТ МЕХТИЕВА

*доктор исторических наук, профессор
Бакинский Государственный Университет*

АЗЕРБАЙДЖАНО – КАЗАХСКИЕ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ (60-80-е годы XX века)

Азербайджано-казахские культурные связи охватывают некоторые сферы. Особое значение имеет сотрудничество в области литературы и искусства. В этой связи следует отметить роль Союзов Писателей, Композиторов, Художников и Кинематографистов Азербайджана и Театральное Общество. В литературно-культурных отношениях своё отражение нашли такие вопросы, как участие в организационной деятельности союзов, проблемы перевода, творческие встречи, юбилеи выдающихся личностей, сотрудничество в сфере искусства и т.д. Азербайджано-казахские связи являются ярким примером отношений тюркоязычных народов.

NISBET MEHDIYEVA

*professor of Baku State University,
doctor of historical sciences*

AZERBAIJANI-KAZAKH CULTURAL RELATIONS (60-80 years of XXth century)

The azerbaijani-kazakh cultural relations spread to some spheres. The cooperation in the sphere of literature and culture has the special meaning. In connection with this need to show the part of the Unions of Writers, Composers, Painters and Cinematographers of

Tarix və onun problemləri, № 2 2013

Azerbaijan and the Theatre Society. Such problems, as the participation in organizational activity of Unions, the translation problems, the providing creative meetings, the anniversaries of the men of mark, the cooperation in the sphere of culture and etc. had found their reflection in the literary- cultural relations. The azerbaijani-kazakh relations are the smart example to the relations of turkish peoples.

Rəyçilər: t.e.d.İ.M.Məmmədov, t.e.d.A.Məmmədov

BDU-nun Türk xalqları tarixi kafedrasının 19 fevral 2013-cü il tarixli iclasının qərarı ilə çapa məsləhət görülüb (protokol №7).